

ЕПИСТОЛА VII.

Lincica, 11. Iunie 1855.

Ско́леле дин Линцика се дшпартъ дн патръ категории: 1. ско́ле елементаре, 2. ско́ле примаре, 3. ско́ле секъндаре ши 4. ско́ле дналте.

Ско́леле елементаре се компъзнъ дин до́ве класе ши сжнт дестинате пентръ копии де 5 саз 6 anni, пълъ дн верстъ де 7 саз 8 anni, фъръ дифериндъ де секс. Дин ско́леле ачестеа копии дъпъ че саз фамилиарисатъ къ элементеле четиреи, скриерии, аритметичеи ши але релационии, трекъ дн ско́леле примаре.

Ско́леле примаре (Mittelschulen für Knaben und Mädchen) се компъзнъ дин треи класе ши сжнт дестинате пентръ копии ши фете де 8 пълъ ла дшпалниреа де 11 anni. Класелевъиедилоръ сжнт доецевите де але фетелоръ. Дин ско́леле ачестеа трекъ копии дн ско́леле секъндаре, ши а взме а) саз дн ско́леле сзперiorе пентръ четъдциани (eigentliche Bürgerschulen) каре се компъзнъ дин алте треи класе де въиади ши тотъ атътеа де фете, дн верстъ де 11 пълъ ла 14 anni; саз б) дн ско́леле реале (Realschulen); саз с) дн димнасиъ.

Ско́ларии каре ессъ дин ско́леле ачестеа, трекъ ла ско́леле дналте, ши взме чеи дин ско́леле реале трекъ дн ско́леле коммерциале, политехниче, etc.; еаръ чеи че ессъ дин димнасиъ трекъ ла зпирситате.

Ско́ле елементаре сжнт фърте мълте дн Линцика. ши се дшпартъ дънз авереа четъдцианилоръ а) дн ско́ле къ платъ, б) дн ско́ле ливере (Freischulen), ши с) дн ско́ле де кэпии сърачи (Armen-schulen) каре аз тревзинуъ де ажторис стрънз. Ско́ле примаре пентръ четъдциани сжнт треи. Динтре ачестеа чеа динтъиз есте ско́ла де лъпгъ Августеъ сзптъ дирепчиънеа Домънъзи Др. Фогел (Vogel), отъ авзтв дн върстъ апроне де 60 де anni, дъсъ

плинъ де въеадъ ши де зель пентръ крештереа тирепимеи. Кътръ mine аз арътатъ Домънъл Фогел о партикъларъ възвоиндъ, ши ез дн сжнт даторис къ челе май мълте потице азъпра ско́лелоръ де аичи. — Ско́ла ачестеа (erste Bürgerschule) дн тоталълз еи се компъзне дин 3 класе inferiorе (Mittelschulen) ши дин треи сзперiorе (eigentliche Bürgerschulen). Озиетеле де дъвъдътъръ сжнт: А) Релациънеа, В) Ливъиле, С) Шттинделе (matematice, историко-географиче ши фисиче), ши се пропъзнъ дн ржндълз ши къ модълз зрмъторис.

А) Релациънеа.

I. Ско́ла де въиади.

Класеа VI. (адекъ чеа май де цюсз). Дн-тъгяа компъзикаре а историеи вивличе а векиълзи ши повъзи тестаментъ, дн ширъ историкъ. Ско́ларии дъвадъ де постъ възкъди алесе дин вивлие ши версзри де къптъри. Пърциле четите ши паррате де кътръ дъвъдъторис се сзвнз де кътръ ско́лари къ гъра, ши дн семестръл II. се астернз ши дн скриссъ, ши сарвесаъ де материе де конверсъчиъне азъпра челоръ копринсе днтръжиселе.

Класеа V. Историа вивликъ се компъзнъ ши се комплнменте. Къ ачестеа дшпрезпъ се четескъ дин евангелии възкъди алесе каре стаз дн легътъръ, ши се скимвъ къ четиреа дин кърциле историче але векиълзи тестаментъ, май вертосъ а челоръ мозаиче. Дъпъ о скъртъ еспликаре се дъвадъ де постъ челе динтъиз до́ве капете дин катехисмъ къ възкъди дин скринтъръ ши версзри дин къптъри.

Класеа IV. Четиреа ши еспликареа де възкъди историче дин повълз тестаментъ, май алесъ дин фаптеле апостоллоръ, ши компъзнареа четиреи дин векиълз тестаментъ, алецереа псалмилоръ челоръ май фръмоши, динтре каре зпни се дъвадъ ши де постъ. Еспликареа ши дъвъдареа челоръ чинчи капете дин катехисмъ къ адацереа довелилоръ дин

скриптуръ; scolarii се deprindъ totъ deodată къ кѣтареа тестѣrilor дін диверсеа кѣрѣи але съптеи скриптури.

Класса III. Континзареа кѣноштинѣи вѣвлѣче кѣ четіреа възкѣдѣлоръ зпѣре дін кѣрѣиле didactice ши профетиче але векилѣи testamentъ ши дін евангелиле повлѣи testamentъ. Скѣртъ дитродѣчере дн кѣрѣиле съптеи скриптури. Еспликаре маі прецисъ а челоръ 5 капете дін катехисмъ спре дитѣрѣеа дн кѣноштинѣа посигѣвъ а кренитицизмѣлѣи.

Класса II. Континзаре дн четіреа ши еспликареа съптеи скриптури дн прогрессъ metodikъ кѣтръ пѣрѣиле челе маі греле п. е. параволеле Domnѣлѣи, епистолеле etc. дѣпъ зпѣ планъ determinatъ. Пронзпѣреа систематикъ а dogmaticѣи ка вѣсъ а етичеи крештине, дн deprinderi катехетиче ши компзпѣри не хертге. Чѣа динтѣи ѳръ де днвѣдѣтѣръ релиѣиѳсъ дн ѳекаре лѣпъ се дитревѣзидеазъ пентрѣ речитареа ворвалъ а челоръ 5 капете дін катехисмъ.

Класса I (adeckъ чѣа маі дналтъ). Дитродѣчере комплетъ дн тѳте кѣрѣиле съптеи скриптури, дн зпѣре кѣ четіреа ши еспликареа лоръ, дѣпъ планѣлѣи indicatъ пентрѣ класса II. Пронзпѣреа систематикъ а етичеи крештине ка крѣдинтъ днспѣледитѣ, ши дн лѣна дін зртъ а кѣрсѣлѣи ѳ генералъ кѣзѣтѣтѣръ retrospectivъ, аспира дитревѣзлѣи копрѣнсъ алъ днвѣдѣтѣрѣи релиѣиѳсе кѣ спѣциалъ лѣаре а мѣнте ла конфѣртѣчиѣне (зпѣчереа кѣ тѣрѣ), пентрѣ каре се ва фаче аnoi ѳ прѣгѣтѣре партикларъ. — Дн кѣрсѣлѣи ачѣста се ва прѣпѣне ши зпѣ конспектъ скѣртъ аспира истѳриѣи висеричѣшти дѣпъ кондѣкторѣлѣи докторѣлѣи Leo.

II. Скола де фете.

Днвѣдѣтѣра релиѣиѳсъ пентрѣ фете пѳте съ ѳіе диверсъ де днвѣдѣтѣра пентрѣ вѣѣдѣи пѣмаі дн прѣвѣреа калитативъ, днсъ пѣ ши кантитативъ.

В) Лѣмбиле.

а) Лѣмба ѣрманъ.

I. Скола де вѣиаци.

Класса VI. Ессерѣиде дн четіре дѣпъ лекѣионарѣлѣи докторѣлѣи Фогел, пѣпъ че scolarii капѣтъ ѳ фачилитате комплетъ, дн зпѣре кѣ рѣчитареа възкѣдѣлоръ четіте. Кѣ ачѣаста totъ де ѳ датъ се факъ ессерѣиде ортографиче, ши се indicъ челе динтѣи distincѣри граматикале аспира пѣрѣдѣлоръ кѣвѣнтѣлѣи, а ѳортѣрѣи, а дѣрѣвѣрѣи ши а комбинѣрѣи лѳрѣ, пѣпъ ла секѣиѣнеа VI (паѣина 151)

din adăscăla la călădăreă de modelle. Дн семестрѣлѣи I. маі пѣлѣтъ deprindere дн четіре, дн алъ II. дн скрѣере; комбинареа амѣндѳвѳора ѳормѣзъ ессерѣиде потрѣвѣте дн сѣллаѣере.

Класса V. Континзареа четіреи де възкѣдѣи просаиче кѣ лѣаре а мѣнте спѣциалъ аспира дн-тонѣрѣи ши а интервѣндѣиѣи. Ессерѣиде ортографиче кѣ пѣдпечѣтатъ дндрѣнтаре ла челе четіте, ши вѣгаре де сѣтъ ла кѣвѣнтеле тѣстоѳониче. Ессерѣиде кѣ гѣра ши дн скрѣиссъ аспира деклѣнѣрѣи ши копѣиѣгѣрѣи кѣвѣнтелоръ флѣссѣвиле, ши апликареа лоръ дн прѣпѣсѣчиѣни зпѣре, дѣпъ адăscăla ла коллѣдѣреа де моделле VI—XV.

Класса IV. Ессерѣиде дн четіре де възкѣдѣи просаиче ши поетиче кѣ спѣциалъ лѣаре а мѣнте аспира жѣстѣдеи естетиче. Челе динтѣи днчеркѣри дн деклѣтѣчиѣне. — Ессерѣиде ортографиче кѣ грезѣтате прогрессивъ, ши партикларе кондѣчере ла distincѣреа сонѣрилоръ дѣре ши маі ла скрѣереа дрѣнтъ а кѣвѣнтелоръ стрѣме ест. Ла ачѣастатрѣвѣе ка ессерѣиделе дн четіре съ спрѣжѣнескѣ пѣдпечѣтатъ челе ортографиче. — Deprindere злтерѣоръ дн зсѣлъ прѣпѣсѣчиѣлоръ, ши челе динтѣи elemente але синтактичеи, дѣпъ адăscăla ла кѣлѣдѣреа де моделле XIII—XVI.

Класса III. Четіреа де възкѣдѣи просаиче ши поетиче маі маі кѣ лѣаре а мѣнте маі дналтъ аспира жѣстѣдеи естетиче (деклѣтѣчиѣне. Ессерѣиде ортографиче лѣбере дн дикѣтате инстрѣкѣтѣве. Ессерѣиде стилѣстиче кѣ пѣдпечѣтатъ дндрѣнтаре ла рѣгѣлеле челе маі momentose але синтактичеи. Теѳорѣа деспре прѣпѣсѣчиѣнеа сѣмплѣ. Прѣѳачѣрѣеа дн прѳсъ а възкѣдѣлоръ зпѣре скрѣиссе дн верѣзѣри, спре а се deprinde дн зпѣзрѣнда де а се еспрѣме.

Класса II. Ессерѣиде дн четіреа ши деклѣтареа де възкѣдѣи драматиче; скрѣерѣи метрѣиче маі греле чержандъ де ла scolarii totъ маі пѣлѣтъ коррекѣдѣ. — Ессерѣидѣ ортографиче, континзаре ка дн класса анерѣоръ. Матѣрѣа съ се іѣе маі верѣтѳсъ дін истѳрѣа натѣралъ ши дін технолѣоѣи. Грамматика дѣпъ Хаѣшилд. Континзареа дн ессерѣидѣ стилѣстиче маі вѣртѳсъ де възкѣдѣи истѳриче. Днтрѳдѣчере ла епистолографѣе, etc. Докѣтрѣна деспре интервѣндѣиѣне.

Класса I. Днѣтѣеле днчеркѣри де а прѣпѣне лѣберъ ачѣстеа винъ дн лѳкѣлѣи ессерѣиделоръ де четіре ши деклѣтаре, маі днѣтѣи дн анерѣаре dialoѣиѣвъ а прѣпѣсѣчиѣлоръ конѳверсе, аnoi дн ѳортъ монолѳѣикъ; кѣвѣнте, — парѣ дн зрѣма зпѣи прѣгѣтѣри, парѣ дін импрѳвѣсѣтъ, дѣпъ ѳ скѣртъ

meditare, — алтернативе кэ четіреа де моделле просаиче ши поетиче серіосе, прекутэ ораціони ши поемате дідактиче. Грамматика ши ессерчіцеле стилістиче се контінуэ, дѣндѣлісе о варіетате тотэ маі таре, кэ спеціалэ лзаре а мінте ла тревзінцеле віедеі практиче.

II. Скола де фете.

Дн скола де фете се овсервезь дн прівіреа днвѣдѣтзрей де лімба цертань маі тотэ чеа че с'аз зісэ деспре днвѣдѣтзра реліціось; днсь ла ессерчіцеле стилістиче дін класеле свперіоре де фете тревзе съ се цінэ дн ведере маі алесэ кзтзра реліціось, мораль ши естетікь, ши ла алендереа темателорэ съ се факь асеміне. Грамматика нэ тревзе съ ліпсэскь кіарэ пентрэ фолосьлэ формал, днсь съ се пропзпэ маі пѣдінэ абстрактэ де кьтэ пентрэ вѣяді. Дарэ ши аічі ши аколо съ се ферэскь днвѣдѣторіалэ де а ессацера лярзлэ.

b) лімба латінэ. c) лімба франчесь.

Дрвѣдетзра дн амѣндозе ачесте лімбі, ши маі вертосэ дн чеа дінгьлэ, се тѣрдінеште аспира ементелорэ, ши днченэ нѣмаі дн класа IV де вѣяді.

C) Ш т і і н ц е л е.

a) Математика.

I. Скола де вѣяді.

Класа VI. Цізмътате дін тімпьлэ дестінатэ пентрэ днвѣдѣареа аритметичеі се дѣ калкълрїі дін меморіе, цізмътате калкълрїі не тавлэ: челе патрэ оперьчїіні кэ нзмерї абстракці дн дїверсе аплїкьчїіні кьтэ се поте маі акьзратэ, дѣпэ ачеа ши кэ нзмерї конкреді. Тавла піагорікь чеа таре ши чеа мікь се днвадѣ де постэ ши се репенеште кэ діліціонѣ. Ла калкълареа дін меморіе ва серві де кондѣкторіэ картеа лзі Тіліх, ла чеа кэ чїоре есепмларіалэ лзі Форт. Ессерчіцеле прелімінаре спре калкълареа кэ фрѣнтзрі днкеіе кзрєлэ ачеста.

Класа V. Теорія фрѣнтзрілорэ каре се трактэзь дндатэ дѣпэ репендїреа челорэ че с'аз днвѣдѣтэ дн кзрєлэ свперіор, ши се трактэзь кьтэ се пóте маі не ларгэ. Регъла де треі саз аплїкареа практикь а теоріеі пропорціонлорэ, формэзь шарцінеа ачестеі класе. Не лъагь Форт се днтревзіндэзь ши кзледереа де ессерчіцеле а лзі Löhmann. Дн класа ачеста се пóте кьштїга о дестерїтате дн деслегареа проблемателорэ копріне днтре ачесте шарціні; кэ тóте ачестеа о

парте дінтр' днселє се пóте лъсса пентрэ класа зрѣмьтóре.

Класа IV. Аритметика ши Теорія фортелорэ.

a) Фрѣнтзріле, регъла де треі, дїрєптэ ши днверсэ, тѣсзріле ши монетеле дн проблемате дїверсе спре а днтзрі не сколарї дн челе 4 оперьчїіні, — прекутэ ле аз датэ Löhmann, — фортэзь, матерія аритметичеі пентрэ класа ачеста; b) зна орь саз дóе не септѣшлэ (дѣпэ сокотїнда днвѣдѣторіалэ) сѣнт дестїнате пентрэ теорія фортелорэ, дѣпэ кьрдїле лзі Diesterweg, Ramsauer, ш. а.

Класа III. a) Аритметика. Маі днтзлэ се репенеште чеа че с'аз днвѣдѣтэ дн класеле аптерїоре, дѣпэ ачестеа вїнэ ессерчіцеле маі греле дн калкъллэ пентрэ віеада практикь, регъла де чїнчі де маі шълте. Калкълэ де кьштїгэ ши де пагъбь, де інтерессе etc. маі шълтэ не тавлэ де кьтэ дін меморіе. b) Цеометріе: днтзїеле елемеңте, теорія лінілорэ, а зогїзілорэ, а лімбілорэ параллеле, конгрєпенда трїзїзірілорэ.

Класа II. a) Аритметика. Дн калкълеле практиче се ворэ ессерчіта регълеле дїстрїзїзінеі, местекьчїінеі ши катенарїа, 2 óре не септѣшлэ; дн алте 2 óре теорія капїтїзїлорэ оплзсе, потенцеле, рѣдѣчїїне, фрѣнтзріле дечїтале ши днтродѣчереа ла зєслэ логарїтмілорэ. b) Цеометрія. Дѣпэ репендїреа не скьртэ а теоріеі деспре конгрєпенда трїзїзірілорэ, зрѣмэзь теорія параллелограммелорэ, а черкълзі, а сімілітздінеі фігзрілорэ. Дн ачестэ класе, прекутэ ши дн челе аптєріоре тревзе ка тóте проблемателе цеометриче съ се деследе а касэ ши съ се скріе не кзратэ, еарэ дн сколэ съ се факь не тавлэ, скїмьндэ літереле ши днторкьндэ фігзріле дн дїверсе пзсєчїіні.

Класа I. a) Аритметікь. 2 óре не септѣшлэ се факь ессерчіцеле дн калкълеле челе маі греле але віедеі практиче не тавлэ ши дін меморіе; 2 óре се аплїкь ла елемеңтеле алдєврей, се деслєгь екзакціні де днтзїлэ ши аз доїле градэ, пентрэ карї се їаз проблемателе кьтэ се пóте маі шълтэ дін віеада їндзстріалэ. Ла ессерчіцеле дн Алдєврэ се цїне пзрєрэ дн ведере пѣпкьтзлэ, кэ сколарїі тревзе съ се конвінгь деспре днлеспіреа че дѣ ачеста ла калкълеле віедїі практиче, ши съ днведе а се серві де днса кэ цїздекатэ. b) Стереометрія, кьтэ се пóте маі ползларэ;

с) Штіинделе патэрале.

I. Скола де въяді.

Класса VI ши V. Контемплареа патэреі спре а аџері сенсэріле тінерімеі ла обсервареа патэреі ши а деіштепта ізвіреа пентрэ стэдіялэ патэреі. Ла дичепэты алегэ дусіші сколаріі обіектеле; маі не зрты ле детермінь дивідэторіалэ. Дн кэрсэял діатэізі (Кл. VI) ле дескрізі пэмаі кэ гэрэ, адекэ спэны че пропіетэді обсервэ дн корпэ, каре пóте фі пентрэ, саз плантэ, саз анімал, ба кіарэ продікты де арте; дн кэрсэял аз доіме дескріеріле се факэ дн скріссэ ши се днсодекэ кэ челе діатэізі днчеркэрі де а десемпа обіектеле. Дн семестрэял де іарнэ днвэдыторіалэ аратэ сколаріорэ дін амьндóзе класеле че есте маі днсемпартэ дін елементеле штіиндеі патэрале п. е. прспріетэдіме корпэріорэ, аша пэтігеле 4 элементе, кьлдэра, лэтіна, etc. ши днкеіе кэ о еспэсэчівне скэртэ а сістемеі планетаре, аша превэты се веде дн сколаріалэ кэдетэторізі алэ лэі Крэг.

Класса IV. Конспектэ џенерал де тóгэ історіа патэралэ, фэръ ордіне рігэроць сістематікэ, кэ спеціалэ рефлессівне ла патэра патріеі ши продіктеле еі.

Класса III. Пропэперэ сістематікэ а зоологіеі, дэпэ імпортанда еі пентрэ екопміа омэлі.

Класса II. Ботаніка ши мінералогія, чеа дін зрты маі алесэ дн респектэ технолоікэ. Оккэпареа маі де-апрóне кэ ачаеста фортэзэ тречереа патэралэ ла фісіка попэларэ, че аре сь се пропэпэ дн класса I (адекэ дн чеа маі дналтэ),

II. Скола де фете.

Днвэдытэра штіинделорэ патэрале се пóте пропэне маі не скэртэ дн класеле де фете, днспэ тревэзе кэ тóте ачестеа ши зічі сь ацізпгэ пьпэ ла óре каре комплетэдэ, ши сь конпрівзэскэ спре а деіштепта ізвіреа кэтры патэръ ши інгерессэ спре кэпозітінда еі.

Ачестеа сьнт обіектеле че се пропэпэ дн скола комплетэ пентрэ четэдіані.

А. Т. Л.

ШКОЛЕМЕ ЧЕЛЕ ДЕ МЭСТРЬ

din Moldova.

Деакэ рошэші Молдовені аз фэктэ вреодатэ злэ віне пентрэ днаінтареа пагізней, ачела п'а пэтытэ фі маі маре, маі салстарэ ши маі сігэръ де а діпті ла скопэял кэлыреі ши ферічіреа патріеі декэты вінеде чель піпэіескэ, кэ аз ісворэтытэ ши дін школеме че ле авэръ. — Школа ши вэсеріка етемеіалэ стателорэ, ши стателе каре трактеазэ днвэдытэра класелорэ попэрылі прін школь ка не зп лэкрэ секындарэ, ачела тревэзе се волэскэ, тревэзе сь фіе росэ дн інімэ де вертеле деморалісэріі, ачела терџе спре апэпере. —

О ерэ нóб се дескідэ днвэдытэрілорэ пэвліче дн Молдова сьпты гьвернылэ де астызі. Се чітімэ, сь ведэты, се фачетэ компарэтіші днтре програма школелорэ дела тьпэстыреа Неамцэ ши Секэял ши днтре проіектеле актэале дін Еуропа ши апоі сь не вэкэрыты днпревэты. — Еатэ школе каре ворэ авэче вэакэял де авэръ:

„Департаментэял кэлырэлі ши ал інстрэкціеі пэвліче, прін адреса де сьэ Nr. 342, дін 16 а кэрептеі, інітіеазэ а пэвліка зртыторіал Хрісов Домнэск.

ХРИСОВ.

Преа Сьндігэял Мітрополіт ал џереі, D. Софроніе Міклескэ, днфэџошіндыне черереа Соатэлыі окэрытіорізі дн сьтеле Моастэріі Неамцэял ши Секэял, пресідатэ де архімандрігэял, днсьрчінат прін офісэял пострэ де днплініторэ де старедэ, аз адэс ла кэпозітінда Домніеі Ноастре, кэ ачаестэ сьнты Лаврэ пэтрынэсэ де дналта са кіетаре пентрэ а ресынде скопэлыі ферічіділор тіторі днзестрэтыторіі еі, превэтытэ ши ашгепэреі попэрылі вісерічеі лэі Іезэ Хрісос; не лэпгэ оспіталэял де волпаві ши Оспідііле де аленаді ши де Серачі че аре, фанте але філастроінеі еванџеліче, не каре практікындэ дін днченэты, сьндігэял клерэ аз терігат дэпэ дрепты епітетэял де пэріпді, ши пентрэ каре, Мьнтэіторіалэ феріченэте не фэптыіторіі зікынд „Ферічіді фэктыторіі де віне, кэ ачеіа фііі лэі D-zez се вор кіета,“ ши сарыші ле зіче; „Веніці вінекэзыптадіі пэріптелэі мез. де монтепіді днперэщіеа гьгігэ воэ. — Пре лэпгэ ачесте діреџері а ле харігэціеі крестіне, а днфіндаг ши о Семинаріе, днтры каре прозындэсэ тоате штіинделе черсте пентрэ ачеіа каріі аз а пліні дэштезееаска місіе: „тергынд днвэдытэді тоате ліш-

веле.“ Съ се априндъ фълкѣа Теологіеі, пѣсъ пе
ваза штіинделор пропедестіче каре се лѣмінезе
тѣтлор. Аст-феліѣ, вісеріка Ортодоксъ Ромъ-
нъ съ се дѣлѣстрезе къ аі сѣі іерархі, прекъп
аз стѣтѣт: Васіліі, Грігоріі, Іоаніі, Кіріліі ші Ата-
насіі, каріі, ка пѣсторі зелоші, се дѣдрепте тѣрма
чеа кѣвѣтѣтоаре кѣтрѣ шѣтѣіре, ші ка адевѣ-
раціі пѣсторі, съ пѣнъ сѣфлетеле лор пентрѣ вісе-
рікѣ ші пентрѣ попорѣа ачестеі de D-zeș пѣзіте
цері.

Спре ачест скоп, сѣатѣа соборѣлі Ні-аз алъ-
тѣрат проспектѣа ші програмеле, кѣпрінѣтѣоаре
de обіектеле че аз а се пропѣне, каре черчетѣп-
дѣсе de кѣтрѣ преа сѣпѣтѣа Мітрополіт ші de
кѣтрѣ Департаментѣа кѣлѣлі ші ал інстрѣкціеі
пѣвліче, с'аз апроват ші de кѣтрѣ Noi. Ачесте
сѣнт:

А. Програмѣ.

De обіектеле че аз а се пропѣне дѣ челе пѣ-
трѣ класе, de градѣа 1.

Класа I.

Кѣпоштінѣа літерелор, сілавізарѣа, четіреа,
фортарѣа літерелор ші скріѣреа сімплѣ. — Нѣ-
терарѣа ші скріѣреа пѣтерілор, рѣгѣчівіле ші
кѣпѣтріле вісерічешті.

Класа II.

Четіреа къ діверсе літерѣ de тінаріѣ ші de
вѣкѣці Історіче. Арітметіка: адѣнарѣа, сѣв-
траѣрѣа, дѣпѣрѣіреа, къ пѣтере сімпле, калѣла-
рѣа de рост; Реліціа: Семестрѣ I. Катіхістѣа
чел тік; кѣпѣтріле Вісерічешті. Семестрѣ II.
Четіреа дін еванѣліеа de ла Матеіѣ; катіхістѣа
чел тік; кѣпѣтріле вісерічешті. Історіеа: Сем;
I, Біографіі дін Історіеа Романілор пѣнъ ла анѣл
Ромеі 490. Історіеа вѣкѣлі Тѣстament партеа I.
Сем. II. Біографіі de Історіеа Романілор пѣнъ ла
анѣл 723; Історіа вѣкѣлі тѣстament партеа II.
Џеографіа: кѣпоштінѣе preliminary de Џеографіа
Молдавіеі ші de Џеографіа Сакрѣ. Каліграфіа.

Класа III.

Граматіка Ромънъ, партеа аналітѣк; кѣпѣ-
пѣнері дѣ Скоалѣ ші акасѣ. Четіре дѣ ла-
тінеште ші дѣ гречеште. Арітметіка: челе
патрѣ спедіі къ пѣтере компѣсе, австрасе ші
конкрете; Рѣгѣла de треі; четіреа дін Еванѣліе
de ла Маркѣ. Сем. II. Катіхістѣа чел таре; четі-
реа de ла Лѣка; кѣпѣтріле вісерічешті. Історіа
сем. I. Біографіі дін Історіа Дѣпѣраділор Романі,
пѣнъ ла анѣл лѣі Хрістос 476; Історіа вѣкѣлі

Тѣстament партеа III. Сем. II. Біографіі дін Істо-
ріа Дѣпѣраділор Bizantinі ші а Domnілор Ро-
мъні, пѣнъ ла анѣл 1453; Історіеа Нѣозлі Тѣс-
tament партеа I. Џеографіа сем. I. Џеографіа
Прінціпателор Ромънешті ші чеа сѣнтѣ пе тіп-
пѣа Апостолілор; сем. II. Џеографіа дерілор җір-
комвечіне ші чеа сакрѣ, пе тімпѣа лѣі Константін
пареле ші Івстініан. Каліграфіа.

Класа IV.

Граматіка Ромънъ, партеа Аналітѣк
ші Сінтактѣк; компѣнері дѣ Скоалѣ ші а кадѣ;
ексеріціе дѣ стіл, пентрѣ трѣвѣнѣеле ordinarѣ
а ле відеі. Граматіка літѣвеі латіне ші ачелѣ
Гречешті, Арітметіка: Рѣгѣла de треі сімплѣ
ші компѣсѣ, фрѣпѣтріле, кѣпоштінѣа тѣсѣрлор,
грѣтѣділор ші а монетелор, Реліціа: I. Дато-
рііле Крѣштінѣлі; четіреа дін Еванѣліе, кѣпѣ-
тріле вісерічешті: сем. II дін фаптеле Апостолілор
ші дін Епістолѣ; Історіа Біблікѣ; кѣпѣтріле вісе-
річешті; Історіа. сем. I. Біографіі дін Історіа
Domnілор Ромъні пѣнъ ла анѣл 1650. Історіа пѣо-
лі Тѣстament партеа II. Сем. II. Біографіі дін Іс-
торіеа Domnілор Ромъні пѣнъ ла анѣл 1850; Іс-
торіа нѣозлі Тѣстament партеа III. Џеографіа
сем. I Џеографіа Езропеі, сем. II. Џеографіа Асіа
Афрічеі, Австраліеі ші Амерічеі; Џеографіа ѣо-
ралѣ сакрѣ ші профанѣ. Каліграфіа.

(Ва зрѣа.)

ЏНЏ ЕШТАФѢ.

(Брѣаре.)

Кѣртѣіреа дѣнѣ времѣ, ла а кѣріа азѣз ажѣсѣсе
тоате ачесте авѣзѣрі, прівіа къ дѣрѣре de іні-
знѣ аша ашезѣмѣнтѣ фолосіторѣ кѣзѣтѣ дѣ дѣ-
кредітѣ пѣвлікѣ, ші прін маі пѣлѣте порѣнчі ші
сѣѣтѣвірі с'аз сілітѣ сѣле дѣдрептезе дѣ маі пѣлѣте
рѣндѣрі, дар' тоате аз фостѣ дѣдешѣрѣтѣ, рѣлѣ
ажѣсѣсе дѣ кѣлѣте, дѣ кѣлѣтѣ кѣртѣіреа аз фостѣ
сілітѣ ка се іае асѣіра са адмністраціа ачелорѣ
вѣпѣтѣрі тарі, се дѣгріжаскѣ de вѣтрѣнї афѣлѣторі
аколо, каре дѣнѣ кѣтѣ азѣз, зічеа вѣтрѣнїа дас-
калѣ, пѣлѣдѣтіа лѣі Дѣтѣнезѣ de ачѣаста, фіндѣ
къ ера маі віне кѣстаді дін партеа кѣртѣірі de
кѣлѣтѣ de фрадїі лорѣ. Дѣнѣ тоартеа ачелорѣ вѣ-
трѣнї, каріі с'аз дѣсѣ дін віадѣ вінекѣвѣнтѣндѣ
тѣсѣрїле дѣделентѣі кѣртѣірі, вісеріка аз рѣтѣсѣ
пентрѣ попорѣ, іарѣ дін кілііле че ера пе лѣлѣтѣ

ea аз рѣшася пѣмаі ачестъ пресвітеръ, каре іатъла ші ачеста кѣтъ есте де рѣпатъ дін недлгржіреа фостълаі преотъ, кареле дн тінъс де 45 де ані п'ав авѣтъ кѣндъ селъ репарезе.

Амъ лѣсатъ не вѣтрѣнълъ даскалъ съ се репѣсезе, ші амъ ешѣтъ дн сатъ ка се тѣ днформезе чель пѣдінъ деспре моралълъ че зрѣа се днсѣле зпъ преотъ дн кѣрѣлъ петречеріі кѣ еі дн тінъс де 45 де ані, даръ ачі дѣререа теа а фостъ маре! Фііндъкъ локвіторіі пѣ авеа нічі о ідеіе деспре релііе, пѣ штіа че днсѣмнеазъ нічі нѣмеле де крештінъ, тінеріі ші копіі пѣ нѣмаі пѣ штіа а четі, а саріе, ші чель пѣдінъ катехізмълъ чі нічі шѣваръ татълъ постръ, крѣдеълъ (крѣзъ днтр' зпълъ Dzev) ші челе 10 порѣпчі. Тоатъ віаца днші петречеа дн гѣлчеві, вѣтъі ші ла кѣрчѣмъ, маре парте дін еі трѣеа кѣ фемеіе лоръ некѣзнпачі, дін каре зпії ера вѣтрѣні ші авеа копіі. Іамъ днтрѣватъ де че пѣ саз кѣзнпачъ фііндъ днтр'о вѣрѣтъ аша де 'напгтатъ спре а пѣ трѣі ші мѣрї дн фѣрѣдѣлеце ші а 'ші асігѣра соартеа копіілоръ лоръ, ші аз зісѣ: кѣ пѣ іа дндемнатъ нїмїнеа ла ачѣаста. Дн комънъ дн ачѣстъ сатъ, амъ вѣзътъ днтре тінері ші тінере деморалїзація чеа маі маре ші лїпса кѣ тотълъ де респектъ, кіаръ ші дін партеа копіілоръ кѣтре пѣрпнді, ші дін партеа тінерілоръ кѣтре вѣтрѣні, о віацъ дн комънъ кѣ тотълъ вѣрѣталъ ші довігочеаскъ.

Спре сѣрѣ днторъ кѣндъмъ ла пресвітеръ, кѣнд акъмъ трѣсезе клопотълъ пентрѣ рѣгѣчїзнеа де сѣарѣ, амъ мерѣв ла вісерікъ ка се тѣ днкіпъ ші се вѣдъ ачѣстъ едіфічїс пѣ дн пѣзптръ, тірареа мїаз фостъ маре кѣ амъ гѣсїтъ вісерїка днкісѣ; фііндъ кѣ даскалъ дѣне че а токатъ ші а траѣв клопотълъ с'а днторѣв акасѣ; гѣсїндълъ ла пресвітеръ амъ днтрѣватъ, кѣндъ а термінатъ аша дндатъ вѣсперїа, (вечернїа) елъ кѣ зпъзѣмѣетъ плїнъ де навігате днші рѣсѣнде: Се везі Домнъле, ез сѣрвѣсѣ ла ачѣастъ вісерікъ де кѣндъ м'амъ днсѣратъ ші есте де мѣлтъ де атѣчї, фііндъ кѣ сѣпгъ днсѣратъ де 30 де ані, ам гѣсїтъ не репосатъ преотъ аїчеа, елъ пѣ авеа обїчеїс се теаргъ лѣ вісерікъ де кѣтъ фоарте парѣ, ез токатъ дн тоате днліе, мерѣеамъ ші чїтеамъ сїнгѣрѣ тоатъ рѣндїала де пѣсте зі, ші дѣне че мї аз датъ Dзмнезѣв копіі. Іамъ днвѣдатъ карте, ші тѣ ажѣтам кѣ дншнї, даръ копіі мїеі мѣрпндѣсе с'аз кѣсѣторїтъ ші с'аз фѣкѣтъ преодї, ші ез амъ рѣшася іарънї сїнгѣрѣ, акъмъ окїі пѣмъ маі ажѣтъ сѣ чїтѣскъ кѣмъ чїтеамъ

маі напгте, віерѣлъ мї а аморѣтѣ, пѣмаі почївкѣпта, одатъ авѣндъ о маре трѣвїндъ амъ токатъ ла тімнълъ хотѣрѣтъ, амъ траѣв клопотълъ, ші не зрѣмъ м'ам дѣсѣ семї плїнескъ ачеа трѣвїндъ, ші фііндъ кѣ преотълъ пѣ мїа зісѣ нїмїка ачѣста с'аз зрѣматъ маі де мѣлте орї кѣмъ вѣзъшї ші акъмъ

Ам порпїтъ адоази дін ачѣстъ сатъ плїнъ де днтрїстаре ші гѣндїторъ пентрѣ тоате кѣте азїсѣмъ Сѣара амъ ажнѣсѣ ла зпъ сатъ атѣтъ де днпопѣлатъ ка чель дін зіоа трѣвѣтъ, амъ днтрѣватъ не зпъ локвіторъ че л'ам днжлнїтъ дін днжлпларе, знде аш пѣтѣ се рѣмѣі песте поапте, вѣнълъ сѣтеан мїа рѣспѣсѣ, кѣ дн каса орї кѣрѣїа днтре еі потъ фї віне прїмїтѣ, фііндъ еі аз днвѣдатъ дѣла пѣрпндїі лоръ а фї прїмїторї де сѣреїні, ші вѣкѣдїка де пѣне че аз о днпарѣтѣ кѣ вѣкѣрїе кѣ орї каре кѣлѣторъ: Даръ дака воескъ а фї маі віне одїхнїтъ ші мѣлѣдѣмїтъ се трагъ ла преотъ сатълаі каре есте зпъ омъ днвѣдатъ ші кѣ фїка лѣї Dзмнезѣв, ші аре о содїе днделеаптъ ші харнїкъ. Дѣрѣнълъ вреа семї маі снзіе мѣлте лѣкѣрїі вѣне деспре еі. Дар' ез фііндъ остенїтъ мї амъ зрѣматъ дрѣмълъ кѣтре каса преотълї. Ачѣаста ера о плѣкѣтъ локвіндъ де дѣрѣ де о апѣрїндъ modestъ ші сїмплъ, даръ знде domnїа чеа маі маре рѣгларїтате ші кѣрѣдѣне; днпрежѣрѣлъ еі ера о гѣрѣднъ де тотъ фелълъ де арѣврі днкѣрѣкадї кѣ фѣкѣте, каре ера тодї днпѣлѣтадї ші алтоїдї де днсѣ іі шѣна преотълї ші а содїї лѣї, пре кѣмъ днсѣнїі мїо снзѣсе маі не зрѣмъ. Преотълъ не каре л'амъ гѣсїтѣ свѣтѣ помїі днпнптеа касеі днкѣнѣвратъ де тодї копїі сатълаі днвѣдѣндъ катїхісѣмълъ, ші есплїкѣндъле днвѣдѣтѣрїе моралїі крештінештї ера де вѣрѣтъ де ла 26 пѣрѣ ла 28. де ані, кѣ о днфѣдїшаре плѣкѣтъ ші днвѣрѣкѣмїнте сїмплъ дар' кѣратъ мї дн чеа маі маре рѣгълъ, ма прїмїтѣ кѣ чеа маі маре вѣкѣрїе. ші фііндъ кѣ ера тімнълъ спре сѣарѣ віне кѣвѣнѣндъ не копїі іа словозїтъ не ла каселе лоръ. Дѣпъ ачеа пофїндѣмъ дн касъ, ма рекомѣдатъ содїі сале зікѣндъ: „Elizo Dзмнезѣв не трїмїте зпъ оаспе, веі днгрїжі дар' ка трїмїсѣлъ Домнълїі се пѣ іасѣ не мѣлѣдѣмїтъ дін каса поастрѣ. Фемеїа фѣкѣндъ о реверѣндъ modestъ аз ешїгъ. Каса преотълїі пѣ авеа де кѣтъ доѣ камере, о вїбліотѣкъ, зпъ мїкѣ ораторїс, зпъ патъ сїмплъ дар' кѣратъ, ші кѣтева снзѣне ера тоатъ мошлареа камерїі окѣпатъ де дншѣлъ, чеаалатъ ера окѣпатъ де содїїа са каре авеа зпъ копїіа де дої ані ші жѣмѣтате.

Am дитреватъ не преотъ де кжндъ есте дн ачелъ сатъ ші кжтъ петрече елъ; ла днченътъ днї експлика історїа са дн кнпелъ вртъторъ: „Ев сжнтъ фечоръ де преотъ дн сателъ . . . татъ мез мърїндъ т'а мьсатъ дн вжрстачеа маї фрацетъ, татъмеа рѣмжндъ вьдъвъ нъ авеа алтъ консолацие де кжтъ не mine, дорїа съмі деа о крештере вьпъ, се днведъ карте ка вїндъ дн вжрстъ съ потъ окъпа локелъ тѣжнїмез; амъ днвьдътъ а чїті дела даскълълъ вїсерїчїї, маїкъмеа дорїндъ се днвьдъ маї мьлтъ чева, шї фїїндъ лїсїтѣ де шїжлоаче а рѣгатъ не протопопълъ ка се тѣ треакъ дн пѣшърълъ тїнерїлоръ че ера поръчїтѣ аї трїміте ла семїнаръ. Мергжндъ аколо, дїрепторълъ семїнарълї дъне екстерїорълъ мез, пѣдїна днвьдътъръ че авеатъ шї вжрста mea de 14 ані нъ та гьсїтѣ вреднїкъ а тѣ вьга дн семїнаръ; опрїндъ нъмаї не чеїлаалдї копїї кѣ карте мерсесемъ; ев вьжндътѣ датъ днаної амъ мерех ла джисълъ днекатъ дн лакрїмі шї сьспїне, латъ рѣгатъ съ тѣ прїїмеаскъ, фьгьдїндвї кѣ вої днвьда, вьвълъ омъ атїнсъ де лакрїміле меле т'а прїїміт дн пѣшърълъ сколарїлоръ, аколо амъ адьогатъ остепеле несте остепеле, прїведерї несте прїведерї, шї дн пѣдїнъ тїнї амъ днтрекътъ не тодї сколарїї чеї де о вжрстѣ шї ла зїлъ класъ кѣ міне; дїрепторълъ каре, кжтъ амъ афлатъ, фьсесе мїшкатѣ де лакрїміле меле вьжндъ пѣртърїле шї сілїнда mea ла днвьдътъръ днї арѣта о драгосте деосевїтѣ. Амъ вртатъ днвьдътърїле кѣ свжчесъ дн кѣрсъ де шъсе ані. Термїнълъ днвьдътърїле т'ам днторъс дн сателъ мез лжнѣ вьтрѣна mea мжтъ, не каре амъ гьсїто фоарте свжрратъ шї кѣзътъ дн даторїї, дн прїнчїна прочесвїлоръ, че авеа пентрѣ о мїкъ пропрїетате рѣматъ дела татъміез каре ера кълкатъ де вечїні шї маї кѣ осевїре де зпъ воїеръ; авокадїї кѣроръ лътеа маїкъмеа се зпїа тотъздавна кѣ прогївїчїї мїеї шї мошїоара mea акжтъ ера маї де тогъ нїердътѣ. Амъ лватъ асвїра mea кѣзтареа ачентїї жьдекъдї, шї дъне дрентъдїле че авеатъ шї амъ довжндїтѣ моштенїреа пѣрїнтеаскъ. Лїнїшїтѣ дн партеа ачеста амъ днченътъ а нїне дн лжраре днвьдътърїле че вртасемъ дн семїнарїс; амъ дескїсъ о мїкъ скоалъ пентрѣ копїї сътенїлоръ карїї тѣ ізвїа ка не пѣрїнтеле лоръ, фечеатъ дн тоате сервѣторїле кжте

о предїкъ де днвьдътъръ пентрѣ сътенїї, кѣрора ле експїкатъ мїстерїеле кредїндїї шї моралълъ еванѣлїї; сътенїї meї тѣ ізвєа шї тѣ adora тодї.
(Ва вртма.)

Bibliografia

din „Patria“ romana.

(Дн Бжкрештї.)

„A esїtъ de сьв тїнаръ дн зїлеле ачестеа картеа днїтълатъ: *Portofolele Politice sau Documente Relative la Negotiurile din Viena asupra questїunii Orientului*. Dorїtorїї d'а авеа ачестъ карте іntересантъ се воръ adresa redacїїzїnei. Предълъ есте зпъ фьанчїїх шї жжмьтате.

Ісаак Лакредем. сьв жїдовълъ Ретъчїтор, дн каре се афлъ шї вїада лї. Хрїстосъ, челъ дн вртъ шї ренжмїтѣ романъ алъ лї Александръ Дьмас, tradъсъ de D. G. Baronzi а esїtъ de сьв тїнаръ шї се афлъ де вжнзаре ла лїврерїа скоалелоръ пьвлїче.

A esїtъ de сьв тїнаръ SIAMILU драмъ дн чїнчї акте шї позъ тавлозрї шї се афлъ де вжнзаре ла тоате лїврѣрїїле шї ла redacїїzїnea Patrieїї

Се афлъ сьвтъ тїнаръ: *Manualul fiziognomistului si frenologistului sau artea de a cunoaște caracterul, inclınările si calitatile bune si rele ale oameniloru dupa semnele din afara.*

Оперъ постътѣ а днвьдъдїлоръ Лаватер шї Шосїер, (Chaussier), каре дъпъ че а фостъ, дъпъ джншїї днкоа, обїектълъ контїнъ маї мьлторъ соїетъдїї де патъралїнтї шї медїчї, а ажжесъ дн зїлеле поастрє ла нївелла шїтїнѣї.

Е орнатъ де мьлдїме де сїгсре орїдїнале шї де снєжїменї де кїаръ мжна лї Лаватер фрѣмосъ лїтографате, шї tradъсъ днтрънъ стїлъ кѣтѣ се пѣте де попъларъ.